

www.ketab.ir

راهنمای طرابلس
مسیر دوچرخه شهری

سیدعلی صفوی - فرشته صادقپور - میرحمت سیدولیلو

عنوان و نام پدیدآور :	راهنمای طراحی مسیر دوچرخه شهری / [انجمن ملی کارشناسان حمل و نقل شهری]؛ مترجمان سیدعلی صفوی، فرشته صادق پور، میرحجت سیدولیلو.
مشخصات نشر :	تهران : شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری :	۲۳۰ ص. مصور (بخشی رنگی)، جدول (بخشی رنگی)، نمودار (بخشی رنگی). ۲۹×۲۲ س.م.
شابک :	۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۲-۸۶-۶-۲۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی :	فیا
یادداشت :	عنوان اصلی: Urban bikeway design guide, 2nd. ed, c2012.
یادداشت :	واژه نامه.
یادداشت :	کتابنامه.
موضوع :	مسیر عبور دوچرخه، Bicycle lanes
موضوع :	دوچرخه سواری -- ترافیک، Bicycle traffic flow
موضوع :	دوچرخه روها -- طرح و ساختمان، Bicycle trails -- Design and construction
موضوع :	مهندسی ترافیک، Traffic engineering
شناسه افزوده :	صفوی، سیدعلی، ۱۳۵۴ - مترجم. صادق پور، فرشته، ۱۳۷۳ - مترجم. سیدولیلو، میرحجت، ۱۳۷۲ - مترجم
شناسه افزوده :	انجمن ملی کارشناسان حمل و نقل شهری، National Association of City Transportation Officials
شناسه افزوده :	شهرداری تهران، مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران
شناسه افزوده :	Tehran Municipality. Tehran Urban Planning and Research Center
رده بندی کنگره :	TE ۳۰۱
رده بندی دیویی :	۳۸۸/۴۱۱
شماره کتابشناسی :	۵۹۶۸۲۵۴

مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران

مترجمان: سیدعلی صفوی، فرشته صادق پور، میرحجت سیدولیلو
 صفحه آرایی و طراحی جلد: میرحجت سیدولیلو
 نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 بهاء: ۲۵۰۰۰۰ ریال
 ناشر: انتشارات مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۴۲-۸۶-۶-۲۵۰۰۰۰
 کلیه حقوق چاپ برای ناشر محفوظ است

نشانی: خیابان شریعتی، خیابان پل رومی، خیابان شهید اکبری، نبش خیابان آقابزرگی، شماره ۳۲
 کد پستی: ۱۹۶۴۶۳۵۶۱۱ تلفن: ۲۳۳۹۲۰۸۲
<http://rpc.tehran.ir> Info@rpc.tehran.ir

فهرست

۵	سفن نفست
۵	پیشگفتار
۷	پیشگفتار مترجمین
۷	مقدمه
۱	مسیرهای دوچرخه
۳	مسیرهای دوچرخه متعارف
۹	مسیرهای دوچرخه دارای مریم
۱۵	مسیرهای دوچرخه فلاف مریان
۲۱	مسیرهای دوچرخه در سمت چپ
۲۷	دوچرخه راه‌ها
۲۹	دوچرخه راه‌های مفاصل شده یک طرفه
۳۵	دوچرخه راه‌های بالاتر از سطح خیابان
۴۱	دوچرخه راه‌های دو طرفه
۴۷	تقاطع‌ها
۴۹	مستطیلهای تقاطع دوچرخه
۵۵	علائق عبور از تقاطع
۶۱	مستطیلهای انتظار کردن دوچرخه‌سواران
۶۷	رفیوژهای میانی
۷۳	مسیرهای دوچرخه میان‌گذر
۷۹	مسیر اشتراکی گردش دوچرخه
۸۵	ملاحظات ورود دوچرخه به تقاطع
۹۱	چراغ‌های راهنمایی
۹۳	چراغ‌های راهنمایی ویژه دوچرخه
۹۹	تشخیص‌دهنده دوچرخه و فعال‌ساز سیگنال
۱۰۵	چراغ هشدار چشمک‌زن برای مسیرهای دوچرخه در تقاطع‌های بدون چراغ راهنما
۱۱۱	چراغ‌های ترکیبی برای مسیرهای دوچرخه در تقاطع خیابان‌های

۱۱۷

۱۱۹

۱۲۵

۱۳۳

۱۳۹

۱۴۵

۱۴۹

۱۶۱

۱۶۷

۱۷۷

۱۸۵

۱۹۱

۲۰۱

۲۰۹

۲۱۷

۲۲۴

علائم و نشانه‌ها

تسهیلات رنگی دوچرخه

راهنمای کاربرد مصالح در مسیرهای رنگی

علائم خطوط اشتراکی

مسیریابی خطوط دوچرخه

بلوارهای دوچرخه

برنامه‌ریزی مسیر

کابلوها و علائم کف خیابان

مدیریت سرعت

مدیریت حجم

تقاطع‌های خیابان فرعی

تقاطع‌های خیابان اصلی

تقاطع‌های نامتقارن

زیرساخت سبز

منابع و مآخذ

فهرست واژگان

www.ketab.ir

سفن نخست

رویکرد و گفتمان "تهران شهری برای همه" که خطمشی سیاستگذاری شهری تهران در دوره جدید مدیریتی را مشخص نموده است، شهر را به مثابه فضایی تعریف می‌نماید که هدف از ایجاد آن، ارتقای کرامت انسانی است. در این چارچوب حق بهره‌مندی عادلانه تمام شهروندان از فضا به رسمیت شناخته می‌شود و مدیریت شهری در تلاش است در تمامی ابعاد برای تحقق این اصل، برنامه عملیاتی ارائه دهد.

الگوی حمل و نقلی تهران که شاکله‌ی آن در سیطره‌ی خودرو بر فضا و به حاشیه رفتن سایر مدهای حمل و نقلی همانند دوچرخه مشهود است، در بالاترین سطح گویای به انزوا کشیدن و پایمال شدن حقوق عموم افراد جامعه است. تبدیل شهر به حیات خلوت سودآوری صنایع خودروسازی، جولان خودروها، تسخیر زمین توسط اتوبان‌ها و پارکینگ‌ها، حق تجربه و بهره‌مندی از اشکال متفاوت حمل و نقل را از شهروندان سلب نموده است.

می‌توان گفت در این بین دوچرخه به عنوان اقتصادی‌ترین، سالم‌ترین و با نشاط‌ترین وسیله تردد در حاشیه‌ترین بخش گرفته است. این در حالی است که تجارب جهانی نشان داده است بهره‌مندی از این وسیله می‌تواند در کاهش اثرات مادی (اتلاف زمین، تامین سوخت، آلودگی...) و غیر مادی (اتلاف وقت، استرس و...) ناشی از شیوه‌ی فعلی حمل و نقل فعلی، کاهش‌یافته باشد.

اصول اولیه‌ها و ایجاد زیرساخت‌های لازم تحقق دوچرخه‌مداری در تهران یک ضرورت تلقی می‌گردد و تجارب جهانی نیز گویای این است که با ظهور روش‌های نوآورانه و خلاقانه در استفاده از دوچرخه (دوچرخه‌ها و اسکوترهای برقی)، ایجاد زیرساخت‌های لازم و تدوین مقرراتی که بتواند نام‌های موثری در اصلاح وضع موجود برداشت دوچرخه‌مدار شدن کل‌شهر تهران سه پیش‌نیاز اصلی دارد:

نخست، اراده مدیریت شهری به منظور تخصیص اعتبارات مورد نیاز و پشتیبانی حقوقی و اجرایی از جریان دوچرخه‌مداری در شهر و حمایت از کمپین‌ها در این عرصه و مواردی از این دست.

دوم، تعریف جایگاه موضوع در شرح خدمات، طرح‌های توسعه شهری و مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری.

سوم، توسعه دانش تخصصی در این زمینه و توجه به تمام محتوای فنی برای برخوردی موثر و روشمند با مقوله دوچرخه‌مداری در شهرهای بزرگ کنونی.

در مورد پیش‌نیاز نخست، با توجه به اینکه در سال‌های اخیر همراه با رشد فزاینده ترافیک، شرایط آلودگی هوا از مرزهای هشدار گذشته است، شهرداری تهران را بر آن داشته تا حداکثر اهتمام خود را بر توسعه دوچرخه‌سواری در شهر تهران به کار گیرد. روندی که تجارب مشابه آن در شهرهای پیشگام دنیا که سابقه‌ای مشابه شرایط زیستی فعلی تهران را داشته‌اند، پاسخ‌گو بوده است و به عنوان تنها راهکار موفق برای برون‌رفت از چالش‌های زندگی ماشینی معاصر و تبعات آن شناخته می‌شود. خوشبختانه تجربه موفق دوچرخه‌های اشتراکی و حمایت مدیریت شهری، نقطه‌امیدی است بر تغییر شرایط موجود است.